

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 78. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211094763520/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

frem, og de døve spejder sig frem, seende efter hviner og andre bjærgets rædsler, som de ikke kan høre. De går nedad, jeg ikke.

Alle går nedad. Dette er højden, og fra den gives der kun een vej for mennesker.

Så vil jeg ikke være menneske!

Enhver, der har nået toppen, føler sig stolt derover, og det med rette; derpå kravler han forsigtig ned og fortæller det til de andre, ti han er et menneske, og dette er menneskets kår. Ser du noen anden vej?

Jeg ser stormens vej. Den gik lige ud fra toppen; den fløj, den kravlede ikke. Min vej er den vilde vinds.

Det er vanviddets vej. Tør du springe derud?

Ja, jeg tør springe ud! Jeg har set nok. Nu er jeg kommet til røden; hvad der er ud over den, aner jeg ikke. Derfor vil jeg kaste mig ud, og ingen tør holde mig tilbage. Jeg er ikke bange. Jeg er en ånd, og jeg anser intet tænkeligt for fremmed for mig –

Hvad var det, der brast? Å, det var de sytråde, hvad de nu hedder. Nu ligger det nye foran mig. Ja, nu forstår jeg det; man skal flyve, ikke gå, langt mindre kravle, men flyve –

Hvad var nu det, der sprang med så stort et knald? Det er for meget, jeg finder intet fodfæste, ingenting bær mig, og hvad var det, som brast? Jeg tør ikke tænke det – Herre, frels mig, ti – nej! vent! Nu finder jeg min plads; det varede lidt, det var et øjeblik svimmel – –

Der er hvirvelstørme i æteren, der er malstrømme mellem stjernerne; her føredes hans skabende tanke, da han frembragte det, og han blev ikke svimmel! Når jeg glemmer min ængstelse og ser omkring på stjernerne, da bærer jeg sporene af stor forvirring i deres indbyrdes stilling. Se, her er de klumpet sammen i tætte bunker, og med nøje undgik min svævende ånd at støde på dem; men her igen er de spredte og sjældne, her er store flader af rummelighed, som synes at være glemte. Således ser en mark ud, når den er besat af en uerfaren sædemand, hele håndfulde kom her og andre steder slet intet.

Har du osse svimlet, Herre, da du udsiede stjernerne? Greb verdenshvirvlen osse dit alformående hoved, så at du hastig og med lukkede øjne, for at det kunde blive gjort i en fart, kastede

dine stjerner ud, mens angsten ikke tillod dig at iagttage den alvise orden, som du jo ellers særlig skal ynde?

Ha! nu jeg ser mig selv berinde og føler mig hjemme her, falder det mig ind, at jeg osse bør være skaber! Jeg tør være det; jeg har skabertanker nok, og jeg tør se dem skabte. Der er især en tanke, jeg kunde ønske at se som verden; nu er den kun en svagt lysende tåge, der driver underlig glødende i min sjæl, og jeg kender den ikke ret, men jeg vil se, hvad den er! Tør jeg ikke udtale skaberorden?

Frem for mit syn, tanke! Klæd dig i stoffets dragt og vis dig! Alt, hvad der er i min sjæl, tør jeg se --

Hvad er det? Vis osse dit ansigt, mød mit blik! Hvorfor skulde jeg være bange? Det er ikke frygt, som får mig til at ryste, det er skaberens gysende spænding efter at se i klare omrids den verden, der er undfanget i hans sjæl. Vis dit åsyn! Din skaber og herre byder dig det.

-- Jeg synker! Herre, hjælp mig! -- nej, jeg er jo selv herre. Forsvind ikke, syn! Aldrig har jeg set sådan i min egen sjæl. Dette klarsyn er noget andet end at digte sine tanker majsommeligt og ufuldkomment frem.

Nu vil jeg se en hel verden omkring mig. Ah, hvad der rører sig ubestemt i mig, skal få en anskuelig form i en stor og ny og broget verden; jeg vil udfølge mine tanker som kloder her på denne åbne, tomme himmelpåds. Jeg synes, det ryster under mig. Hvad! vakler tomheden? bæver det intet, som jeg står på? Og denne gysen?

Hvor går vejen tilbage? Nej -- der var jo noget, der brast. Angsten kommer fra den gamle jord, jeg har forladt; dens støv klistrer endnu ved mig, men da det ikke somner sig for en skaber, så vil jeg skikke den angst bort, stryge den smule støv af mig, for at jeg kan gå til min gerning uden hindring.

Nu tætnes det om mig af ny verdener, planeter suser ud fra mig i alle retninger og danser plankløst omkring, men ven! Her sender jeg mine sole ud for at fange jer og binde jer, sole, som gløder af herskervilje, og som på mit vink tvinger jer til at gå lydige rundt i de krese, som jeg i min visdom har bestemt.

I min verden findes intet særligt paradís, synden kendes intet-